

**STATENS TILBUD
VED
REINDRIFTSAVTALEFORHANDLINGENE
FOR
AVTALEÅRET 2013/2014**

Oslo 05. februar 2013

Innhold

1.	INNLEDNING.....	4
2.	POLITISKE FØRINGER	4
2.1	Grunnlaget for forhandlingene.....	4
2.2	Mål med reindriftspolitikken.....	5
2.3	Reindriftspolitiske virkemidler	6
3.	DEN ØKONOMISKE UTVIKLINGEN I REINDRIFTEN.....	7
3.1	Muligheter i Finnmark til økt inntjening ved redusert tetthet av rein	9
4.	Omprioriteringer i ReindrifftsAVTALEN 2012/2013.....	11
4.1	Utestegning fra vinterbeiter i Sverige.....	11
4.2	Oppfølging av reguleringslageret.....	11
4.3	Bruk av mindreforbruket fra 2012.....	12
4.3.1	Etablering av et nasjonalt klassifiseringssystem for reinsdyrkjøtt.....	12
4.3.2	Etablering av et rapporteringssystem som sikrer løpende rapportering fra slakteri- og videreforedlingsbedrifter.....	13
4.3.3	Styrking av Markedsutvalget for reinsdyrkjøtt sine planlagte kampanjer høsten 2013	14
4.3.4	Infrastrukturtiltak som legger til rette for økt slakting av rein	14
5.	Skatter og avgifter i reindriften.....	15
5.1	Reindrifftsfradraget.....	15
5.2	Nyttiggjøring av reindrifftsfradraget for ektefeller	15
5.3	Avgifter.....	16
6.	STATENS TILBUD TIL REINDRIFTSAVTALEN 2013/2014.....	16
6.1	Innledning.....	16
6.2	Satsingsområder for Reindrifftsavtalen 2013/2014	16
6.3	Bevilgning over statsbudsjettet 2014	18
6.3.1	Bevilgningsramme	18
6.3.2	Priser	18
6.4	Utviklings-og investeringstiltak (RUF)	18
6.4.1	Økonomisk ramme	18
6.4.2	Kapittel 1151 post 51 – Reindriften utviklingsfond: foreløpig regnskap med oversikt over likviditet og egenkapital for 2010, 2011, 2012, samt prognose for 2013.	19
6.4.3	Kvinnerettede tiltak	19
6.4.4	Forskning og utvikling	20
6.4.5	Samisk utviklingsfond	21
6.4.6	Konfliktforebyggende tiltak	21
6.4.7	Reinprogrammet	21
6.4.8	Fagbrevordningen.....	21
6.4.9	Markedstiltak	22
6.4.10	Reintransport/pramming	23
6.4.11	Protect Sapmi	23
6.4.12	Reindriften hverdag	24
6.4.13	Lærings- og omsorgsbaserte tjenester.....	25
6.4.14	Andre ordninger som sorterer under RUF.....	25
6.5	Kostnadsenkende og direkte tilskudd	25
6.5.1	Økonomisk ramme	25
6.5.2	Distriktstilskudd.....	26
6.5.3	Generelle vilkår for tilskudd til siidaandeler og tamreinlag	26
6.5.4	Driftstilskudd.....	27

6.5.5	Ektefellestilskudd	27
6.5.6	Produksjonspremie	27
6.5.7	Kalveslaktestilskudd.....	27
6.5.8	Fraktilskudd	28
6.6	Velferdsordninger.....	28
6.7	Organisasjonstilskudd	28
6.8	Fordeling av tilbudets ramme.....	30
	Fordeling av tilbudets ramme på de ulike postene (mill kroner):	30
7.	Forhold utenfor rammen for Reindrifftsavtaleforhandlingene	32
7.1	Utarbeidelse av kriterier for økonomisk og kulturell bærekraft.....	32
7.2	Eus forordning 853/2004	32
7.3	Utenlandsk bearbeiding	32
7.4	Rovvilt.....	33

1. INNLEDNING

Statens forhandlingsutvalg viser til Norske Reindriftsamers Landsforbunds (NRLs) krav av 9. januar 2013 til forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2013/2014, og legger med dette fram Statens tilbud og tilsvar. Tilbudet legges fram som grunnlag for videre forhandlinger.

Når det gjelder tilleggskrav fra NRL mottatt av Landbruks- og matdepartementet (LMD) 31. januar, kom dette svært sent i forhold til fastsatt tidspunkt for fremleggelse av tilbudet, samt prosessen med å få de nødvendige fullmakter fra Regjeringen. På denne bakgrunn samt at det foreligger behov for en gjennomgang av tilleggskravet, har Statens forhandlingsutvalg ikke hatt mulighet til å ta stilling til tilleggskravet i forbindelse med fremleggelsen av tilbudet.

Årets forhandlinger gjelder budsjettåret 2014. Bevilgningene innarbeides i statsbudsjettet på ordinær måte gjennom Prop 1 S (2013-2014) for Landbruks- og matdepartementet (LMD). Stortingsproposisjonen om reindrifftsavtalen fremmes som tidligere for behandling i vårsesjonen. Proposisjonen vil i utgangspunktet ikke inneholde forslag til budsjettvedtak utover omdisponeringer mellom poster for 2013. Imidlertid forutsettes det at Stortinget ved sin behandling av proposisjonen gir Landbruks- og matdepartementet fullmakt til å iverksette tiltak i henhold til den inngåtte reindrifftsavtalen, og som er knyttet til bevilgninger i 2014.

I kapittel 2 gjennomgås grunnlaget for forhandlingene og Regjeringens og Stortingets politiske føringer i forhold til reindriftspolitikken. I kapittel 3 gis en beskrivelse av den økonomiske utviklingen i reindriften. Kapittel 4 omhandler omprioriteringer i Reindrifftsoppgjøret 2012/2013. Videre omhandler kapittel 5 skatter og avgifter i reindriften. Kapittel 6 inneholder Statens tilbud til forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2013/2014. I kapittel 7 behandles avslutningsvis enkelte av de spørsmål som NRL har reist i sitt krav, og som ligger utenfor rammene for avtaleforhandlingene. De spørsmål som ikke er behandlet under kapittel 6 og 7, vil bli tatt opp til drøftelse under de videre forhandlingsmøtene.

2. POLITISKE FØRINGER

2.1 Grunnlaget for forhandlingene

Reindrifftsavtaleforhandlingene gjennomføres etter de bestemmelser som er gitt i Hovedavtalen for reindriften. Hovedavtalen ble inngått mellom Staten ved Landbruksdepartementet og NRL den 26. februar 1993. I henhold til avtalens § 2 skal Landbruks- og matdepartementet (LMD) og NRL føre forhandlinger om en løpende reindrifftsavtale med tiltak som tar sikte på en utvikling av reindriftsnæringen i samsvar med de til enhver tid vedtatte mål og retningslinjer for reindriftspolitikken. Tiltakene skal omfatte økonomiske virkemidler. Partene skal også kunne kreve forhandlinger om faglige, sosiale, organisasjonsmessige og andre spørsmål av betydning for en utvikling av næringen mot de mål som er fastsatt for reindriftspolitikken.

I tilfelle brudd i forhandlingene, fremmer Staten, ved LMD, på eget grunnlag overfor Stortinget forslag om de tiltak og økonomiske rammer som skal gjelde for kommende avtaleperiode.

2.2 Mål med reindriftspolitikken

Mål og retningslinjer for reindriftspolitikken er trukket opp i St. meld. nr. 28 (1991-1992) *En bærekraftig reindrift*, og av Stortinget i Innst. S. nr. 167 (1991-1992). I innstillingen konkretiseres "En bærekraftig reindrift" gjennom målene om en økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift. Målene står i innbyrdes sammenheng; økologisk bærekraft gir grunnlag for økonomisk bærekraft, og sammen gir økologisk og økonomisk bærekraft mulighet for å ivareta og utvikle kulturell bærekraft.

I etterkant av behandlingen av St. meld. nr. 28 (1991-1992) har Stortinget to ganger i året behandlet reindriftspolitikken – ved den årlige reindrifftsavtaleproposisjonen og ved behandlingen av det årlige statsbudsjettet. Regjeringen og Stortinget har videreført hovedlinjene i meldingen, men det er også gjennomført løpende og nødvendige tilpasninger, og nye momenter i forvaltningen av reindriften har blitt vektlagt.

Våren 2012 behandlet Stortinget Meld. St. nr 9 (2011-2012). Ved behandlingen av meldingen sluttet Stortingets flertall seg til Regjeringens reindriftspolitik. I innstillingen viste Næringskomiteen til at regjeringen vil sikre ei bærekraftig reindriftsnæring gjennom tilpasset reintall, reduserte tap og økt produksjon. I den forbindelse understreker komiteen betydningen av at reintallet reduseres i de områder der det er for mye rein, og at dette også er svært viktig for å ivareta hensynet til dyrevelferd.

Flertallet i komiteen sluttet seg til at delmålene om en økologisk, økonomisk og kulturell bærekraft blir videreført. Mindretallet, bestående av representanter fra Høyre og Fremskrittspartiet, påpekte at målet om kulturell bærekraft som er beskrevet i meldingen vil forsterke reindriften sine problemer, og ikke forenlig med delmålene om økologisk og økonomisk bærekraft. Videre påpekte disse at reindriften må som andre næringer ta inn over seg at en modernisering av driften ved hjelp av teknologi også vil medføre behov for færre hender i næringen.

Flertallet støtter også at næringsaspektet i de reindriftspolitiske virkemidlene forsterkes. I den forbindelse ble det påpekt at reinkjøtt er en arktisk delikatess som har et markedspotensial som bør utnyttes i større grad enn i dag, og at det er viktig at næringen øker sin innsats med produktutvikling og markedsføring.

I forbindelse med Regjeringens arbeid med å forenkle og effektivisere den offentlige forvaltningen av reindriften, ble det understreket at en gjennomføring av reindriftspolitikken forutsetter en effektiv offentlig forvaltning av reindrift. Videre at

forvaltningen må kunne ivareta en god dialog og samhandling med reindriften og med samfunnet for øvrig.

Sist gang Stortinget behandlet reindriftspolitikken var i forbindelse med behandlingen av Riksrevisjonens undersøkelse av bærekraftig reindrift i Finnmark den 24. januar. Ved denne behandlingen viste Stortinget til at store deler av Finnmarksvidda er overbeitet fordi reintallet ikke er tilpasset beitegrunlaget. Det ble trukket fram at reintallet har økt med 40 prosent siden 2002 og fram til 2010, og at det nå er avgjørende å få gjennomført pågående prosesser for å redusere reintallet i Finnmark. Det ble trukket fram at reindriftslovens formulering om at reindriften også skal være kulturelt bærekraftig, kan stå i motsetning til målene om økonomisk og økologisk bærekraft. De to siste målene må da være overordnet målet om kulturell bærekraft. Videre ble det påpekt at det er LMDs ansvar å sikre en økologisk bærekraftig reintall i Finnmark, samt at det ble anmodet om at de virkemidlene som finnes i reindriftsavtalen også blir benyttet til å få ned reintallet.

2.3 Reindriftspolitiske virkemidler

De to sentrale virkemidlene for å nå de reindriftspolitiske målene er reindriftsloven og reindriftsavtalen. Etter at ny lov tok til å gjelde fra 1. juli 2007, er reindriften gitt et større ansvar for en bærekraftig ressursforvaltning av reinbeiteområdene. Bruksreglene vil utgjøre fundamentet i ressursforvaltningen framover, og være en forutsetning for at en rekke av lovens bestemmelser skal komme til anvendelse. Reindriftsstyret behandlet reintallet i samtlige bruksregler i 2011. De klager som var fremmet på reintallsvedtakene er nå ferdigbehandlet av departementet.

Reintallet i Finnmark skal ned med om lag 38.000 rein. Nesten samtlige distrikt i Vest-Finnmark og enkelte distrikt i Øst-Finnmark skal redusere reintallet. Det er 12 distrikt som skal redusere fra 30 – 49 %. Ingen av distriktene har blitt enige om en reduksjonsplan. Dette har medført at Reindriftsstyret har sendt ut varsel om gjennomføring av forholdsmessig reduksjon av reintallet. De distriktene som har fått de største reduksjonene, har fått inntil tre år på å tilpasse sitt reintall. LMD legger til grunn at Reindriftsstyret fatter de nødvendige vedtak om tidsfrister for gjennomføring av forholdsmessig reduksjon i løpet av februar måned.

Selv om en tilpassing av reintallet er et forhold mellom den enkelte siida og myndighetene, er det viktig at NRL støtter opp om og deltar aktivt i de prosesser som nå gjennomføres. Dette gjelder ikke minst med å bidra til at riktig informasjon kommer ut til reindriften.

Reindriftsavtalen er, ved siden av reindriftsloven, det viktigste redskapet for å følge opp målene og retningslinjene i reindriftspolitikken. I forhandlingene om reindriftsavtalen drøftes de sentrale økonomiske spørsmål som knytter seg til utviklingen i næringen.

Her fastsettes retningslinjene for bruken av de økonomiske virkemidlene – blant annet ut fra reindrifstlovens intensjon og bestemmelser, og ut fra de behov og utfordringer næringen til enhver tid står overfor. Fra og med reindriftsavtalen 2003/04 er tilskuddsordningene lagt vesentlig om i forhold til tidligere. Tilskuddene til siidaandeler og tamreinlag er endret fra ordninger som i stor grad har vært faste beløp per siidaandel, til ordninger som premierer produksjon og verdiskaping. Dette innebærer at mens ordningene tidligere var knyttet opp mot et minstekrav til produksjon (kg), er dagens ordninger knyttet til verdien av det som produseres (kr). Videre er det rettet oppmerksomhet på tiltak som skal legge til rette for økt slakting og omsetning av reinkjøtt.

Dagens tilskuddsordninger for reindrifsnæringen har hatt en annen utvikling i forhold til det øvrige landbruket hvor man de siste år, både nasjonalt og internasjonalt, har redusert de produksjonsavhengige tilskuddene til fordel for mer produksjonsnøytrale ordninger. Noe av bakgrunnen for dette er at man ønsker å stimulere til økt slakteuttak og produksjon per dyr.

Beiteressursene er, og vil være, det som setter rammene for reindriften omfang. Tiltak som stimulerer til størst mulig produksjon per rein på et gitt beiteareal bidrar til det beste økonomiske resultatet for næringen. I tillegg til at dagens tilskuddssystem har hatt en positiv effekt på slakteuttaket og verdiskapingen i reindriften, har den bidratt til å øke forutsigbarheten i næringen samt en betydelig forenkling i forvaltningen av de ulike tilskuddsordningene.

3. DEN ØKONOMISKE UTVIKLINGEN I REINDRIFTEN

Gode klimatiske forhold på begynnelsen av 2000-tallet har ført til oppbygging av reinflokkene og god kjøttproduksjon. Det har vært en positiv utvikling, men for noen deler av Vest-Finnmark og vestlige deler av Øst-Finnmark, er reintallet for høyt. Dette har gått utover dyrevelferden, slaktevekter og kjøttkvaliteten. Selv om det har blitt færre siidaandeler i Finnmark, er det flere personer tilknyttet siidaandelene enn tidligere i disse områdene. Dette har også hatt innvirkning på reintallet. I andre områder er utviklingen i antall siidaandeler stabil.

Inntekten fra kjøtt og biprodukter har økt over perioden, selv om man tar i betraktning feil innrapportering av pris for årene 2006-2008. For områdene Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag/ Hedmark har produksjonen holdt seg forholdsvis stabil over perioden, og dette har medført at realinntekten fra kjøtt og biprodukter har gått noe ned fra 2001 til 2010.

Reindrifsnæringen har store utfordringer med å kontrollere kostnadene som har økt mye over perioden. Samlet sett har kostnadene vært høyere enn kjøttinntektene flere år på rad. Fra 2001 til 2010 økte siidaandelens kostnader fra 68,6 mill. kroner til 139,3 mill. kroner, inkludert felleskostnadene økte kostnadene fra 94,4 mill. kroner til 172,7 mill.

kroner. Dette utgjør en kostnadsøkning på om lag 83 pst. Staten vil påpeke at denne økningen fremstår som bekymringsfull ift. målet om økonomisk bærekraft.

Fram til 2010 ble reindriftsnæringen samlet sett mindre avhengig av tilskudd og erstatninger. Områder med store kalvetap har likevel vært helt avhengig av statsstøtte for å få et positivt vederlag til arbeid og egenkapital. Inntekter fra annet lønnet arbeid har økt gjennom perioden. Dersom man samlet ser på inntekter fra salg av kjøtt og biprodukter, tilskudd og erstatninger samt lønn, ser man at det er store forskjeller mellom de ulike områdene. Troms, Nordland og Nord-Trøndelag har hatt en negativ utvikling fra 2001 til 2010.

Det var en nedgang i resultatmålene fra 2009 til 2010. Nedgangen fortsetter i 2011. Tall fra totalalkylens regnskap viser en nedgang i resultatmålene fra 2010 til 2011. Det påpekes at det er store regionale forskjeller. Utviklingen er foruroligende i flere distrikt sør for Finnmark ved at produksjonen er betydelig redusert de siste årene grunnet store tap. Samlet sett reduseres vederlag for arbeid og egenkapital fra 146,9 mill. kroner til 122,5 mill. kroner. Per årsverk reduseres vederlaget for arbeid og egenkapital fra 146.900 kroner til 119.000 kroner. Reduksjonen skyldes i hovedsak en nedgang i kjøttinntektene og i tilskuddene.

Foreløpige tall viser at den negative utviklingen fortsatte i 2012. Hovedårsaken til dette er en reduksjon i slakteuttaket og i gjennomsnittsprisen til reieneier. Dette skjer på tross av at produsentprisen hadde en mindre økning for rein i de høyere vektclassene fra 2011 til 2012.

Statens forhandlingsutvalg vil påpeke at reindriftsutøverne er selvstendig næringsdrivende som selv bestemmer sin fordeling av arbeidsinnsats og investeringer mellom reindriften og andre formål. Særlig vises det til de muligheter som ligger for økt slakteuttak i mange distrikter, dersom man skal legge vekt på å oppnå økonomiske resultater.

Totalregnskapets hovedtall framgår av nedenstående tabell (mill kr):

Regnskapsposter	Regnskap				Budsjett
	2007	2008	2009	2011	2012
Produksjonsbaserte inntekter:	161,1	182,5	174,3	142,7	136,0
Statstilskudd:	87,1	85,0	87,2	76,9	65,8
Erstatninger:	50,2	67,7	72,2	79,9	76,1
Sum inntekter:	298,3	335,2	333,6	299,4	278,0
Sum kostnader:	134,0	159,2	172,7	163,4	164,3
Vederlag for arbeid og kapital	186,3	176,0	160,9	136,4	113,7
Renter på lånt kapital	11,8	6,6	8,4	9,7	9,7
Vederlag for arbeid og egenkapital totalt (kr)	174,5	169,4	152,6	126,3	104,0
Vederlag for arbeid og egenkapital:					
Per årsverk (kr)	170.900	166.900	153.000	122.900	102.100
Per siidaandel (kr)	296.800	291.600	265.300	213.600	178.800

3.1 Muligheter i Finnmark til økt inntjening ved redusert tetthet av rein

Et tilpasset reintall er en forutsetning for en økonomisk bærekraftig reindrift, og en bærekraftig utvikling av næringen. Statens forhandlingsutvalg vil påpeke at enkelte distrikt har betydelige muligheter til å øke sine produksjonsinntekter ved å redusere reintettheten. Dette gjelder i hovedsak i Indre Finnmark hvor tettheten av rein er høyest, men også i enkelte andre reinbeiteområder med lavere tetthet. Reintetthet er dermed en sentral faktor også når man vurderer hvor mange utøvere det er rom for i næringen.

Det er meget stor variasjon mellom reinbeitedistrikter i Finnmark når det gjelder reintetthet på de respektive årstidsbeitene. Reintetthet på sommerbeitearealer kan variere fra 3-5 rein per km² i vårflokk, og helt opp til 15 rein per km² i enkelte distrikt i Vest-Finnmark. Likeledes varierer tap, kalvetilgang, slaktevekter, pris betalt per kg kjøtt til reieneier fra slakteri, slaktestrategi og samlet økonomisk inntjening m.m. mellom sommerbeitedistrikter. Dette kan langt på vei forklares av denne variasjonen i tetthet på sommerbeitene, selv om situasjonen på de andre årstidsbeitene også begrenser den årlige avkastningen.

I enkelte distrikt sør for Finnmark er vinterbeitene en særlig knapphetsfaktor for produksjon. I disse distriktene ligger tetthet av rein betydelig lavere enn i Finnmark. Selv om slaktevekter i gjennomsnitt ligger noe høyere enn i Finnmark, er produksjonen svært lav, og dyrene er særlig sårbare for vanskelige værforhold om vinteren og rovvilt. Det er vanskelig å skille ut hvordan tilgang på vinterbeite, værforhold, klima og rovvilt hver for seg påvirker produksjonen i disse distriktene. Mye tyder likevel på at et økt slakteuttak vil kunne forbedre produksjonen på sikt også i disse distriktene.

Sammenligner man andel slaktet kalv i forhold til antall simler i vårflokk, får man et godt mål på en reinflokks produksjonsevne i forhold til økonomisk og økologisk bærekraft. Data fra Finnmark de siste ti årene viser at i distrikt med en stabil lav reintetthet (under 5 rein pr km²), høye slaktevekter og en produksjonsrettet drift ligger slakteprosent av kalv i forhold til vårflokken av simler rundt 60-80 %. Distrikt som derimot har en meget høy reintetthet (opp mot 15 dyr per km²) har til sammenligning et slakteuttak av kalv på bare 12-30 % av simleflokken. Denne gruppen har også de største årlige tapene av kalv, noe som i stor grad er knyttet til dyrenes dårlige kondisjon. Det er gjennom forskning slått fast at disse tapstallene for Vest-Finnmark og Karasjok vestre sone i hovedsak skyldes negative effekter av et for høyt reintall, og ikke rovvilttap som direkte årsak, jf. blant annet NINA rapport 821 2012 «Rovvilt og reindrift – Kunnskapsstatus i Finnmark».

Når det gjelder økonomisk inntjening i forhold til antall slaktedyr levert til slakteri, er det meget stor variasjon som følge av variasjon i slaktevekt, og variasjon i pris betalt per kg. En reinflokk i øvre tetthetsspenn må på grunn av høye tap være over dobbelt så stor for å levere et likt antall kalv til slakteri sammenlignet med en reinflokk i lavere tetthetsspenn. Videre er hver kalv i flokker i øvre tetthetsspenn betydelig lettere. Når slaktevektene på kalv blir mer enn 25 % lavere og prisen betalt per kg slaktet kalv gjerne blir redusert med 30-40 %, så reduseres dette inntjeningspotensialet betydelig.

Slakterimarkedet etterspør rein av god kvalitet, og dette gjør seg også gjeldende i forhold til hvor mye reieneier får betalt per kg ved levering til slakteri. Som eksempel kan nevnes at slakterier i Finnmark betaler en kilospris for kalv som veier 14-15,0 kg som utgjør mellom 50-70% av hva som betales for kalv som veier over 19,0 kg. Dette medfører videre at verdien av en kalv som er 14,0-15,0 kg gjerne bare er 40 % av verdien til en kalv som veier over 19,0 kg. På denne måten kan den økonomiske verdien av en kalv økes betydelig ved å redusere reintallet i reinbeitedistrikter som ikke har en økologisk bærekraftig bruk av tilgjengelige beiteområder.

En reduksjon i reintall og høyere slakteuttak i de aktuelle reinbeitedistriktene vil etter Statens forhandlingsutvalgs vurderinger medføre forbedringer i følgende hovedfaktorer:

- Økning i andel merket kalv om høsten
- Økning i gjennomsnittlig slaktevekt for alle dyrekategorier
- Økning i pris fra slakteri til reieneier ved salg av rein til slakting

En reduksjon i reintall vil for de aktuelle reinbeitedistriktene etter Statens forhandlingsutvalgs mening medføre forbedret drift gjennom:

- Reduserte driftskostnader knyttet til gjeting
- Reduserte kostnader knyttet til tilleggsfôring
- Reduksjoner i tap av rein

Det er viktig ikke å glemme situasjonen for reinbeitedistriktene som har et balansert reintall på sine beiteområder, men som ikke får utnyttet sitt fulle potensial i forhold til produksjon og inntjening. Et lavere reintall i flyttesystemene totalt sett ville også medført en bedre kalvetilgang for disse distriktene, og mulighet for økt uttak av slaktedyr. I enkelte tilfeller er det mulig å anta et potensial for 40 % økning i antall slaktedyr som følge av andre reinbeitedistrikters reintallsreduksjoner i forhold til sine sommerbeitearealer.

Statens forhandlingsutvalg vil påpeke alvorret i situasjonen i de områdene av Finnmark der ca 40 % av denne årlige tilveksten blir tapt som følge av årsaker knyttet til den høye reintettheten. En fortsettelse av dette utviklingsløpet bidrar verken til en økologisk eller økonomisk bærekraftig utvikling av næringen.

4. OMPRIORITERINGER I REINDRIFTSAVTALEN 2012/2013

4.1 Utestegning fra vinterbeiter i Sverige

Statens forhandlingsutvalg orienterer om at finansiering av tiltak for distrikt som er forhindret fra å bruke vinterbeiter i Sverige på grunn av at Norsk-svensk reinbeitekonvensjon ikke er på plass, vil løses på utsiden av Reindrifftsavtalen. For å sikre driftsgrunnlaget for disse distriktene også vinteren 2012/2013, vil det bli omdisponert 1,6 mill. kroner til fôring og andre nødvendige tiltak fra kapittel 1147 post 71 til kapittel 1151 post 51 i 2013.

4.2 Oppfølging av reguleringslageret

I løpet av høsten 2010 ble partene enige om å etablere en midlertidig reguleringsordning fram til 31. mars 2011. Bakgrunnen for enigheten var å legge til rette for at reiene fikk slaktet og derigjennom forhindre at flere reindriftsfamilier kom i en vanskelig økonomisk situasjon. Tiltaket fungerte etter hensikten, og ved utgangen av reguleringsperioden lå det totalt 513 tonn på lager.

Partene var enige om at kostnadene til reguleringsordningen ble finansiert innenfor reindrifftsavtalens rammer, jf kap. 1151 post 51 "Reindrifftsens utviklingsfond". I 2010 ble det satt av 2,8 mill. kroner til ordningen. I forbindelse med Stortingets behandling av proposisjonen om Reindrifftsoppjøret 2011/2012, ble det bevilget en økning på Reindrifftsavtalen 2010/2011 med 7,0 mill. kroner. Det var forutsatt at bevilgningen skulle dekke utgiftene til oppfølging av reguleringslageret. Videre ble det omdisponert 9,5 mill. kroner i forbindelse med Stortingets behandling av reindrifftsavtalen 2012/2013. Dette innebærer at det foreløpig er avsatt 19,3 mill. kroner til reguleringslageret.

Lageret ble tømt i løpet av januar måned. Foreløpige regnskapstall fra Nortura viser en belastning på 16, 5 mill. kroner. Restbevilgningen er per i dag 2,8 mill. kroner. Det tas sikte på at dette er tilstrekkelig til å finansiere sluttoppjøret fra Nortura.

4.3 Bruk av mindreforbruket fra 2012

Regnskapstall for 2012 viser et mindreforbruk per 1. januar 2013 på om lag 13,7 mill kroner. Den 11. januar ble det besluttet å forlenge kalveslaktetilskuddet til 31. mars 2013. På denne bakgrunn legger Statens forhandlingsutvalg til grunn at mindreforbruket på post 75 vil være om lag 12,0 mill kroner.

Under forutsetning om at mindreforbruket blir godkjent overført til 2013 samt at mindreforbruket blir godkjent ompostert fra post 75 til post 51, ønsker Statens forhandlingsutvalg å prioritere tiltak som støtter opp om økt slakting og omsetning av reinsdyrkjøtt. Ved at tiltakene finansieres av et mindreforbruk fra siste budsjettår, er det viktig at tiltakene ikke binder opp bevilgningene over flere budsjettår.

De tiltak som Statens forhandlingsutvalg ønsker å prioritere må sees i sammenheng med prioriteringer og innretning av statens tilbud til Reindrifftsavtalen 2013/2014.

Konkret foreslås følgende tiltak:

- Etablering av et nasjonalt klassifiseringssystem for reinsdyrkjøtt.
- Etablering av et rapporteringssystem som sikrer løpende rapportering fra slakteri- og videreforedlingsbedrifter.
- Styrking av Markedsutvalget for reinsdyrkjøtt sine planlagte kampanjer høsten 2013.
- Infrastrukturtiltak som legger til rette for økt slakting av rein.

4.3.1 Etablering av et nasjonalt klassifiseringssystem for reinsdyrkjøtt

Statens forhandlingsutvalg støtter NRLs krav om at det blir etablert et nasjonalt klassifiseringssystem for reinsdyrkjøtt.

I dag er det til dels store variasjoner mellom slakterienes klassifisering av reinsdyrkjøtt. Selv om det er gjennomført en rekke kvalitetstiltak, er det fremdeles kvalitetsforskjeller på det reinkjøttet som går ut i markedet. Gjennom en mer stabil kvalitet ligger det et betydelig verdiskapingspotensial for reinkjøtt. Et nasjonalt klassifiseringssystem vil øke stabiliteten i kvaliteten, og sikre at reinkjøttet faktisk leverer på kvalitet. Samtidig vil et klassifiseringssystem virke stimulerende for reieneieren til å produksjonsoptimalisere, og å ha slaktedyr med best mulig kvalitet. I tillegg vil et nasjonalt klassifiseringssystem bidra til å få en bedre oversikt over produksjonen og skape trygghet for en likebehandling blant reieneierne.

I forbindelse med forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2012/2013, ble avtalepartene enige om å gjennomføre et forprosjekt for å få utredet mulighetene for et nasjonalt klassifiseringssystem for rein i Norge. Anemalia fikk oppdraget. Animalia presenterte sin rapport for avtalepartene under forskriftsmøte i Tromsø juni 2012 hvor de anbefaler at det innføres et nasjonalt klassifiseringssystem for rein i Norge.

Statens forhandlingsutvalg foreslår at det blir nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra NRL, Reindrifftsforvaltningen, PRL og Anemalia som får i oppgave å

utarbeide et forslag for et nasjonalt klassifiseringssystem på reinsdyrkjøtt. Det foreslås at arbeidsgruppen ledes av NRL.

Sett ut fra formålet og slakteristrukturen på reindriftsområdet, ser Statens forhandlingsutvalg det som viktig at det tas sikte på at systemet blir så enkelt og funksjonelt som mulig med begrensede driftskostnader. Konkret foreslår Statens forhandlingsutvalg at man tar utgangspunkt i dagens Europ system. Videre bør det etableres felles rutiner for veiing av slakt, standardisering av varmvektstrekk, regler for pussing/trimming og merking av slakt. I tillegg skal forslaget omfatte forslag til administrering av ordningen, herunder opplæring og kontroll, samt finansiering av ordningen. Innføring av en sertifiseringsordning for klassifiserer på reinsdyrkjøtt skal også vurderes.

Statens forhandlingsutvalg ser det som viktig å få et nasjonalt system etablert før slaktesesongen 2013/2014, og foreslår at arbeidsgruppen oversender sin rapport til avtalepartene medio mai slik at partene kan ta stilling til forslagene i forbindelse med forskriftsmøte mai/juni 2013.

Statens forhandlingsutvalg foreslår at det avsettes 2,0 mill. kroner til utarbeidelse og implementering av et nasjonalt klassifiseringssystem på Reinsdyrkjøtt.

4.3.2 Etablering av et rapporteringssystem som sikrer løpende rapportering fra slakteri- og videreforedlingsbedrifter

Dagens rapportering fra slakteriene og videreforedlingsbedriftene er ikke tilfredsstillende. Riktig rapportering er avgjørende grunnlag for Markedsutvalgets arbeid. Videre gir manglende rapportering utfordringer i forhold til behandling av søknader om tilskudd og utarbeidelse av både totalregnskapet og ressursregnskapet. Utfordringene i dag er særlig knyttet til manglende eieridentifisering av dyrene innen tidsfrist for rapportering, kvalitetssikring av prisopplysninger og manglende løpende rapportering. I tillegg vil et nasjonalt klassifiseringssystem på reinsdyrkjøtt stille nye krav til rapportering.

Statens forhandlingsutvalg vurderer det som sentralt at et nytt system inkluderer registrering av slakt med tilhørende opplysninger lik det som pr i dag framkommer i slaktejournalene, registrering av lagerbeholdning og automatisk oppdatering ved endring i lagerbeholdningen. Ut fra systemet kan slakteriene generere avregningsbilag. På den måten sikrer man at prisene er de samme i rapporter og reineiernes bilag. Man sikrer seg fortløpende oppdatering av slakterislakt og lagerbeholdning. Både Reindriftsforvaltningen og SLF kan hente ut sine tall herfra. For at dette skal fungere, er man imidlertid fortsatt avhengige av at dyrene eierfestes før slakteriprosessen igangsettes. Det vurderes at en hensiktsmessig løsningen vil være chipmerking av rein. Chipmerking av rein er under utvikling.

Ingen andre enn slakteriet selv har tilgang til egne detaljerte opplysninger, men statlige instanser må kunne hente ut informasjon til statistisk bruk. Slakteriene registrerer slakt

og tilgang/avgang til lager, mens videreforedlingsbedrifter registrerer lagerbeholdning.

Reindrifftsforvaltningen har allerede initiert samarbeid med skatteetaten med sikte på felles og enhetlig rapportering. Framover vil det være viktig at man gjennom samarbeid kan harmonisere forskrift og regelverk på en slik måte at slaktejournaler innrapporteres raskere og bedre. Dette vil gjelde både slaktetall og lagerbeholdning. I dag rapporteres lagerbeholdning via SLF's portal, og Reindrifftsforvaltningen innhenter opplysningene via SLF. Det tas sikte på at en fremtidig løsning vil være en felles rapporteringsportal med SLF og skatteetaten både for slakt og lagring.

Statens forhandlingsutvalg foreslår at det nedsettes en arbeidsgruppe bestående av Reindrifftsforvaltningen, NRL, SLF og PRL for å utarbeide et nytt web-basert rapporteringssystem. Statens forhandlingsutvalg foreslår at Reindrifftsforvaltningen leder dette arbeidet.

Statens forhandlingsutvalg ser det som viktig å få et nytt operativt rapporteringssystem på plass før slaktesesongen 2013/2014, og foreslår at arbeidsgruppen oversender sin rapport til avtalepartene medio mai slik at partene kan ta stilling til forslagene i forbindelse med forskriftsmøtet mai/juni 2013.

Statens forhandlingsutvalg foreslår at det avsettes 2,0 mill kroner til utarbeidelse og implementering av et nytt rapporteringssystem.

4.3.3 Styrking av Markedsutvalget for reinsdyrkjøtt sine planlagte kampanjer høsten 2013

I brev fra Markedsutvalget av 7. januar viste utvalget til behov for å styrke kommende kampanjer for høsten 2013. Behovet har sin bakgrunn i at utvalget leger til grunn en økning av slakteuttaket høsten 2013 grunnet prosessen med en tilpassing av reintallet, samt at bransjen har meldt tilbake at de ønsker noe større trykk på kampanjene ved starten av slaktesesongen (tidlig-høstkampanje). På denne bakgrunn har utvalget foreslått at noe av mindreforbruket på post 75 benyttes til å styrke kampanjene.

Statens forhandlingsutvalg støtter markedsutvalgets vurderinger, og foreslår at bevilgningen til Markedsutvalget økes med 500.000 kroner.

4.3.4 Infrastrukturtiltak som legger til rette for økt slakting av rein

Med bakgrunn i behovet for å øke slakteuttaket av rein, ser Statens forhandlingsutvalg at det i flere distrikt er behov for en oppgradering av infrastrukturen knyttet til uttak av slaktedyr.

Statens forhandlingsutvalg foreslår at den lokale Reindrifftsforvaltningen i samarbeid med NRLs lokallag gjennomfører en prosess for en kartlegging av investeringsbehov knyttet til infrastruktur i det enkelte området. Videre at det gjennomføres en prioritering i forhold til det behovet som foreligger. Kartleggingen skal resultere i en

rapport som sendes Reindrifftsforvaltningen Alta. Med bakgrunn i oversendte rapporter, foretar RUF styret en prioritering av hvilke områder og distrikt som skal prioriteres. Denne prioriteringen sammen med strategisk plan fra våren 2012, skal legges til grunn ved behandling av søknadene fra distriktene.

Statens forhandlingsutvalg legger til grunn at RUF styret har de nødvendige rapporter innen 1. mai slik at man kan få behandlet søknader om tilskudd til infrastrukturiltak allerede våren 2013.

Statens forhandlingsutvalg foreslås at det avsettes 7,5 mill. kroner utover RUF ordinære ramme til infrastrukturiltak i reindriften.

5. SKATTER OG AVGIFTER I REINDRIFTEN

5.1 Reindrifftsfradraget

For 2013 utgjør fradraget inntil 63.500 kroner pluss 38 % av inntekt i reindrifftsneringen som overstiger 63.500 kroner opp til et maksimalt fradrag på 166.400 kroner. Dette er tilsvarende som jordbruksfradraget.

5.2 Nyttiggjoring av reindrifftsfradraget for ektefeller

I enkelte tilfeller er situasjonen slik at den ene ektefellen ikke får nyttiggjort seg av reindrifftsfradraget. Praksisen er uavhengig av om ektefellene har hver sin siidaandel og rein i eget merke. Sett ut fra et likestillingsperspektiv er dette uheldig. I forbindelse med Reindrifftsavtalen 2012/2013 ble det besluttet at Landbruks- og matdepartementet tar kontakt med Skattedirektoratet med sikte på å få endre denne praksisen.

Saken ble fulgt opp av departementet i eget brev av 3. mars 2012. Den 19. desember 2012 mottok LMD svar fra Skattedirektoratet.

Skattedirektoratet viser til skatteloven § 8-1 sjette ledd femte punktum som bestemmer at ektefeller ikke kan kreve mer enn ett reindrifftsfradrag. En tilsvarende bestemmelse finnes for jordbruksfradraget etter samme bestemmelse femte ledd. Det er ikke forutsatt i loven at ektefellene driver virksomhet i fellesskap.

Skattedirektoratet viser til at i jordbruket er driftsfradraget knyttet til driftsenheten, og at det er et vilkår at virksomhetsutoveren er bosatt på enheten mer enn halve året. Unntak fra bosettingskravet gjelder for deltakere i samdrift der det er nok at en av deltakerne er bosatt på enheten, jf. skatteloven § 8-1 sjette ledd femte punktum. Etter samme bestemmelse, nest siste punktum, er ektefeller eksplisitt unntatt fra unntaket. Det sistnevnte unntaket er ikke begrunnet i forarbeidene til jordbruksfradraget (Ot.prp. nr. 1 (2000-2001) pkt. 7), men i forarbeidene til reindrifftsfradraget (Ot.prp. nr. 93 (2002-2003) pkt. 3) er det slått fast at "(e)ktefellar i jordbruket kan til saman ikkje gjere krav på meir enn eitt frådrag sjølv om dei er deltakarar i kvar si driftseining". Det påpekes derfor at det ikke er riktig antakelse at ektefeller i jordbruket i noen tilfeller har krav på

hvert sitt jordbruksfradrag. I forarbeidene til reindrifftsfradraget er det påpekt at alle reieiere i utgangspunktet har rett til fradraget og at driftsenheten derfor ikke har noen selvstendig mening når det gjelder reindrifftsfradraget. Det er videre vist til at det er vanlig at ektefellene har hver sine rein i eget merke, og for å unngå utilsiktede tilpasninger mente departementet at det også for reindrifften burde være slik at ektefeller til sammen bare har krav på ett fradrag. Reindrifftsfradraget har altså aldri vært knyttet til driftsenheten. Skattedirektoratet kan derfor ikke se at endringene i reindrifftsloven som gjorde det mulig for ektefeller å eie hver sin driftsenhet, bør medføre en endring i reglene om reindrifftsfradraget. Bakgrunnen er hensynet til å unngå utilsiktede tilpasninger, og hensynet til likebehandling av virksomhetsutøvere i jordbruk og reindrift tilsier derimot at vilkåret opprettholdes. Det følger av dette at ektefeller bare har krav på ett fradrag selv om de driver hver sin virksomhet med hver sin flokk og har separate driftsenheter eller er ansvarlig for hver sin siidaandel. Dette gjelder også der ektefellene leverer hver sin næringsoppgave og inntekten lignes særskilt etter skatteloven § 2-11.

5.3 Avgifter

Vedrørende krav om avgiftskompensasjon over reindrifftsavtalen, viser Statens forhandlingsutvalg til rapporten "*Virkning av omleggingen i 1982 fra avgift til økt tilskudd over reindrifftsavtalen*" fra 2006. Rapporten ble fremlagt for avtalepartene til forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2007/2008. Når det gjelder krav om unntak for reindrifftsnaeringen i forskrift til merverdiavgiftsloven § 1-3-1 (2) henvises det også til Finansdepartementet som rette departementet for skatte- og avgiftsspørsmål.

6. STATENS TILBUD TIL REINDRIFTSAVTALEN 2013/2014

6.1 Innledning

I dette kapitlet gis det innledningsvis en omtale av Statens satsingsområder for Reindrifftsavtalen 2013/2014. Deretter følger Statens tilbud som er bygd opp tilsvarende som for de siste års reindrifftsavtaler. De ordninger som er gjeldende gjennom Reindrifftsavtalen 2012/2013, og som ikke omtales i dette kapitlet, foreslås videreført uten endringer. Når det gjelder de avsetninger som foreslås til de enkelte ordninger, er disse i hovedsak basert på Reindrifftsforvaltningens anslag samt vurderinger i forhold til markeds- og slaktesituasjonen. Dette kan innebære at avsetningene til enkelte av de direkte tilskuddsordningene kan være justerte selv om det ikke foreslås endringer i satsene for det aktuelle tilskuddet. I kapittel 6.8 gis en oppsummering av forslaget til fordeling av den økonomiske rammen.

6.2 Satsingsområder for Reindrifftsavtalen 2013/2014

Statens forhandlingsutvalg mener reindriftspolitikken bør føres videre basert på Stortingets forutsetninger og ut fra den situasjonen man står overfor i naeringen. Forhandlingsutvalget ser det som viktig fortsatt å stimulere til reell markedsrettet produksjon og verdiskaping, og på den måten legge til rette for de reindrifftsutøverne som har reindrift som hovednæring.

De godkjente bruksreglene vil utgjøre fundamentet i ressursforvaltningen framover, og er en forutsetning for at en rekke av reindriftslovens bestemmelser kommer til anvendelse. I tillegg kan det i langt sterkere grad brukes økonomiske virkemidler for å stimulere til oppfølging av godkjente bruksregler. Statens forhandlingsutvalg vil bruke denne muligheten for en særskilt oppfølging av siidaer i distrikter med et for høyt reintall i forhold til det godkjente. I den forbindelse vil det være av betydning at kommende reindriftsavtale tar høyde for en økning i slakteuttaket i forbindelse med distriktenes oppfølging av godkjente bruksregler. Dette er også i samsvar med Stortingets føringer gitt i forbindelse med Stortingets behandling av Riksrevisjonens rapport om en bærekraftig reindrift.

Statens forhandlingsutvalg påpeker at det er slaktet betydelig mindre rein de to siste årene sammenlignet med tidligere år. I 2011 var det slaktet 67.200 rein, og i 2012 viser foreløpige tall et slakteuttak på 63.200 rein. Til sammenligning var slakteuttaket i toppåret 2010 på 80.200 rein på listeførte slakterier. Samtidig har markedet for reinkjøtt gjennom høsten og utover vinteren vært bra. Denne muligheten har ikke reieneierne i enkelte områder benyttet seg av. Reinkjøttbedriftene har imidlertid kunnet levere i henhold til avtaler ved at de har tatt ut kjøtt fra reguleringslageret som ble etablert slaktesesongen 2010/2011. Nå er reguleringslageret tomt.

Manglende slakting innebærer større utfordringer med å tilpasse reintallet. I tillegg medfører manglende slakting at reinkjøttbedriftene kan miste sine leveringsavtaler. Når reinkjøttbransjen ikke er leveringsdyktig, vil den forutsigbarheten og tilliten til reinkjøttet som nå er bygd opp gjennom de to-tre siste år bortfalle. Dersom man på ny skal gjenskape markedsadgangen og tilliten til reinsdyrkjøttet, må man trolig ytterligere ned med produsentprisen. En ytterligere reduksjon i produsentprisen vil forsterke reieneiernes motvilje til å slakte med de konsekvenser det medfører.

Tettheten av rein er nå slik i mange distrikt at den ikke er økonomisk bærekraftig. Kostnadene ligger langt over produksjonsinntektene. Ved en reduksjon i tettheten vil vektene på reinen øke. Økte vekter gir bedre kjøttfylde og derigjennom bedre pris. Sagt med andre ord: Et tilpasset reintall gir grunnlag for en økonomisk bærekraftig reindrift.

Oppfølgingen av bruksreglene krever økt uttak av slakterein. Med dette som utgangspunkt, ser Statens forhandlingsutvalg det som viktig at man særlig prioriterer tiltak som bidrar til økt slakting og omsetning av reinkjøtt. I dette arbeidet er det av sentral betydning at virkemidlene over reindriftsavtalen samordnes slik at man på en mest mulig effektiv måte når de fastsatte mål.

Gjennom Reindriftsavtalen 2012/2013 ble en rekke av de tiltak som ligger i Landbruks- og matmeldingen fulgt opp. Statens forhandlingsutvalg ønsker også å benytte Reindriftsavtalen 2013/2014 til en oppfølging av meldingen. I den sammenheng ser Statens forhandlingsutvalg det som viktig at Reindriftsavtalen 2013/2014 underbygger den dreining man har hatt i reindriftsavtalens virkemidler de siste årene, med et mer

næringsrettet fokus og en tilrettelegging for de reindrifstøtterne som har reindrift som hovedvirksomhet.

6.3 Bevilgning over statsbudsjettet 2014

6.3.1 Bevilgningsramme

Statens forhandlingsutvalg foreslår en økonomisk ramme for Reindriftsavtalen 2013/2014 på 106,0 mill kroner. Dette er en økning på 1,5 mill kroner i forhold til Reindriftsavtalen 2012/2013.

Statens forhandlingsutvalg påpeker at den økonomiske rammen også må sees i sammenheng med det etablerte reindriftsfradraget.

6.3.2 Priser

Det fastsettes ikke målpris for reinkjøtt i slaktesesongen 2013/2014.

I en situasjon hvor SLF vurderer å åpne for import med redusert tollsats forutsetter Landbruks- og matdepartementet at SLF tar kontakt med departementet.

6.4 Utviklings-og investeringstiltak (RUF)

6.4.1 Økonomisk ramme

Statens forhandlingsutvalg foreslår at bevilgningen til Reindriften utviklingsfond for Reindriftsavtalen 2013/2014 settes til 35,2 mill. kroner mot 34,1 mill kroner i Reindriftsavtalen 2012/2013. Ut fra fondets økonomiske situasjon, settes tildelingsrammen til RUF lik bevilgningsrammen.

6.4.2 Kapittel 1151 post 51 – Reindriftens utviklingsfond: foreløpig regnskap med oversikt over likviditet og egenkapital for 2010, 2011, 2012, samt prognose for 2013.

Tall i millioner kroner	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Prognose
	2 010	2 011	2 012	2 013
Tilført bevilgning[1]	29,90	30,00	32,80	34,10
Tilført bevilgning, utenfor fondet[2]	6,00	9,50	10,55	
Tilbakebetaling lån	0,30	0,47	0,26	0,26
Renteinntekter	0,90	0,99	0,75	0,70
SUM TILFØRSEL	37,10	40,96	44,36	35,06
Tilskudd (avtalepartene)	23,90	21,60	34,65	24,60
Tilskudd (RUF-styret)	15,30	22,60	8,00	15,00
Andre kostnader (adm styrer/utvalg)	0,80	0,99	0,75	0,80
Overføringer [3]				
SUM UTBETALINGER	40,00	45,19	43,35	40,40
RESULTAT	-2,90	-4,23	1,01	-5,34
Innestående i Norges bank	35,25	28,06	28,06	29,19
Utestående lån	9,70	9,66	8,12	7,86
Fjerning av tidligere gitte tilsagn og øremerkinger[4]	4,95			0,52
Gjeld[5]	30,60	31,06	27,13	26,00
EGENKAPITAL RUF PER 31.12	19,30	6,66	9,05	10,80
Innestående i Norges bank 1.1	35,25	32,31	28,06	29,19
Sum tilførsel	37,10	40,96	44,36	35,06
DISPONIBEL LIKVIDITET	72,35	73,27	72,42	64,25
Disponibel likviditet	72,35	73,27	72,42	64,25
Utbetalinger	40,00	45,19	43,48	35,40
ENDRING I LIKVIDITET	32,35	28,08	28,94	28,85

[1] Bevilgning avsatt til RUF gjennom Prop 1 S.

[2] Overføringer avtalt av avtalepartene og gjennomført ved Stortingets behandling av proposisjonen om reindriftsavtalen.

[3] Overføringer avtalt av avtalepartene og gjennomført ved Stortingets behandling av proposisjonen om reindriftsavtalen.

[4] Av tidligere gitte øremerkinger er det trekt inn 1,8 mill kroner fra de kvinnerettede tiltakene, samt 1,45 mill kroner fra avsetning til arealforvaltning

[5] Innvilgende tilskudd/øremerkinger men ikke utbetalt.

6.4.3 Kvinnerettede tiltak

Arbeidet med likestilling i reindriften krever innsats fra flere aktører. Dette gjelder både fra det offentlige ved utforming av virkemidler, fra næringen selv og ikke minst gjennom næringsorganisasjonen.

Gjennom flere år har forhandlingspartene satt temaet likestilling på dagsorden. Det har i den forbindelse blitt etablert ulike ordninger, for eksempel gjennom høyere tilskudd til siidaandeler der en kvinne står som eneste leder, tilskudd ved avløsning ved svangerskap/fødsel, ektefelle-/samboertillegg, innretningen av fagbrevordningen. I tillegg er det hvert år satt av midler til kvinnerettede tiltak over reindrifftsavtalen som forvaltes av Reindrifftsforvaltningen.

Statens forhandlingsutvalg ser det som viktig at man fortsatt benytter ulike virkemidler for å oppnå økt likestilling i reindriften. I tillegg til en videreføring av ovennevnte ordninger, bør det vurderes hvordan man kan få til økt likestilling i reindriften sine egne styrende organer, for eksempel gjennom innretningen av offentlige tilskudd.

Ved forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2012/2013 ble man enige om flere oppfølgingstiltak med bakgrunn i bl.a. rapporten "Likestilling i reindriften". Staten registrer at NRL ikke har fulgt opp i forhold til å få utredet muligheten til etablering av en egen pensjonsgarantiordning. Statens forhandlingsutvalg legger til grunn at NRL følger opp dette i løpet av 2013, samt arbeidet med å få utarbeidet en strategisk plan for likestilling.

Statens forhandlingsutvalg påpeker at det de siste årene har vært liten søknad på kvinnemidlene, noe som har resultert i at store deler av bevilgningen ikke har blitt benyttet. Dette er uheldig. På denne bakgrunn ønsker Statens forhandlingsutvalg at avtalepartene i løpet av forhandlingene drøfter den fremtidige innretningen og bruken av kvinnemidlene. Av nevnte grunn øremerkes ingen avsetning til kvinnerettede tiltak i statens tilbud.

6.4.4 Forskning og utvikling

I forbindelse med forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2012/2013 ble avtalepartene enige om at det ikke øremerkes midler til forskning og veiledning i 2012. Videre ble det forutsatt at RUF-styret snarlig avklarer årets avsetning. Denne avsetningen skulle inkludere 300.000 kroner til finansiering av NRLs andel i prosjektet "Reindriften hverdag".

Avtalepartene ble enige om at følgende hovedområder prioriteres når RUF-styret fastsetter sin nye strategiske plan:

- arealbruk
- rein / dyrerelaterte forhold
- bærekraftig utvikling og institusjonelle endringsprosesser
- drift og produksjon
- samfunnsforhold / sosiokulturelle forhold i næringa

Føringene ble fulgt opp av RUF-styret.

For å sikre fleksibilitet, foreslår Statens forhandlingsutvalg at det ikke øremerkes særskilte midler til forskning og veiledning.

6.4.5 Samisk utviklingsfond

Det har de senere år vært avsatt midler fra RUF til Sametingets tilskuddsordninger til næringsutvikling (STN) for å støtte opp under kombinasjonsnæringer hvor reindrift inngår. Formålet med overføringen er å øke den reelle verdiskapingen i tilknytning til reindriftnæringen. Statens forhandlingsutvalg foreslår en bevilgning som tidligere år på 2,0 mill. kroner.

6.4.6 Konfliktforebyggende tiltak

Statens forhandlingsutvalg foreslår en bevilgning på 1,450 mill kroner til konfliktforebyggende tiltak, herunder inntil 50.000 kroner til administrering av ordningen i Innovasjon Norge. Statens forhandlingsutvalg påpeker viktigheten av at Innovasjon Norge foretar en prioritering av innkomne søknader.

6.4.7 Reinprogrammet

I forbindelse med forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2012/2013, ble avtalepartene enige om å utvikle VSP-rein og å etablere et nytt program tilsvarende Lokalmatprogrammet. Det nye programmet er gitt navnet Reinprogrammet. Reinprogrammet skal særlig sikre ivaretagelsen av VSP-rein sine kunders utfordringer. Samtidig skal reiselivsbasert næringsutvikling i reindriften, samt samarbeidstiltak mellom reindriften og foredlingsbedrifter inngå i programmet.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre programmet i sin nåværende form. Dette gjelder i forhold til innretning, styring og administrering av programmet.

Statens forhandlingsutvalg foreslås at det avsettes 8,2 mill. kroner til Reinprogrammet, herunder inntil 1,5 mill. kroner til administrering og styring av programmet.

6.4.8 Fagbrevordningen

Ved inngåelsen av Reindrifftsavtalen 2010/2011 ble det protokollført at fagbrevordningen på sikt bør fases ut av reindrifftsavtalen. Videre ble det forutsatt at Opplæringskontoret arbeider med dette som siktemål, og derigjennom søker andre finansieringskilder.

Ved inngåelsen av Reindrifftsavtalen 2012/2013 ble det protokollført at avtalepartene er enige om at fagbrevordningen er en viktig ordning. Videre at partene fortsatt er av den mening at ordningen bør fases ut av reindrifftsavtalen når annen finansiering er etablert. Avtalepartene forutsetter at Opplæringskontoret skal arbeide aktivt med dette som siktemål.

Statens forhandlingsutvalg registrerer at Opplæringskontoret siden våren 2010 ikke har funnet andre finansieringskilder. Manglende finansiering vil innebære en avvikling av ordningen. Dette ser utvalget som uheldig, og av den grunn foreslår Statens forhandlingsutvalg en videreføring av fagbrevordningen inntil videre. Dette innebærer

en bevilgning på 2,0 mill. kroner. Bevilgningen skal dekke lønn til lærlinger, forsikringer, reiser samt drift av opplæringskontoret.

Som et ledd i arbeidet med å styrke kvinnes stilling i reindriften, foreslår Statens forhandlingsutvalg at opplæringskontoret viderefører prioriteringen av kvinner både blant kommende lærlinger og instruktører. I tillegg er det viktig å sikre en geografisk fordeling av lærlingene.

6.4.9 Markedstiltak

I forbindelse med forhandlingene om Reindriftsavtalen 2010/2011 ble avtalepartene enige om å etablere et eget Markedsutvalg for reinkjøtt. Hovedoppgaven for markedsutvalget er å sikre norsk reinkjøtt positiv oppmerksomhet og kjøpsutløsende adferd hos sluttbruker. I tillegg skal Markedsutvalget ta på seg formidling av markedsrelevante problemstillinger til andre aktører. Markedsutvalget benytter Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) som strategisk samarbeidspartner til gjennomføring av valgte markedsaktiviteter.

Etter Statens forhandlingsutvalgs vurdering, er generisk markedsføring av reinkjøtt viktig da dette kan bidra til at markedsføringen når fram til flere forbrukere. Imidlertid forutsettes det at reinkjøttbedriftene har tilstrekkelig med varer når det gjennomføres kampanjer.

Fremover kan ikke aktørene basere seg kun på midler over reindriftsavtalen til denne typen markedsføring. Med bakgrunn i at det ikke er omsetningsavgift på reinkjøtt, må bedriftene selv bidra med midler til merkenøytral markedsføring. Det vil derfor være nødvendig at Markedsutvalget har dialog med Private reinsdyrslakteriers landsforening (PRL) og de enkelte bedrifter om mulige bidrag. Utover den merkenøytrale markedsføringen vil det være sentralt at den enkelte bedrift tar større ansvar for å øke sin markedskompetanse og markedsføring av egne produkter.

Markedsutvalget har i samarbeid med Reinprogrammet gjennomført et seminar for reinkjøttbedriftene. Etter det Statens forhandlingsutvalg har registrert, hadde dette seminaret svært god deltagelse og ble godt mottatt. Statens forhandlingsutvalg foreslår at dette samarbeidet videreføres, og at man også i kommende avtaleperiode legger opp til et felles seminar. I den forbindelse ønsker Statens forhandlingsutvalg å påpeke viktigheten av at seminarne utover en kunnskapsoppbygging gir rom for nettverksbygging og kunnskapsutveksling mellom deltagerne.

Markedsutvalget har utarbeidet en markedsplan. Markedsutvalget har i det vesentligste fulgt opp i henhold til plan. Sist høst ble arbeidet med Markedshåndboken ferdigstilt. Markedshåndboken vil kunne bidra til bl.a. engasjement og bevisstgjøring i primærleddet i forhold til å bygge et positivt omdømme om reindriften, samt skape større oppmerksomhet omkring betydningen av å produsere og levere kjøtt av god kvalitet. Statens forhandlingsutvalg registrerer at Markedsutvalget har vært aktivt i første fase ved implementering av håndboken, men påpeker viktigheten av at NRL

fastsetter en plan og tar ansvar for den videre implementeringsprosessen i egen organisasjon og blant egne medlemmer.

Statens forhandlingsutvalg slutter seg til den aktivitetsplanen som er foreslått for 2013, samt forslag om å styrke kampanjene høsten 2013. Det vises til omtalen under kapittel 4.3.3. Med dette som utgangspunkt imøtekommer Statens forhandlingsutvalg NRLs krav om en avsetning til Markedsutvalget på 5,0 mill. Dette er en økning på 0,9 mill. kroner i forhold til inneværende avtale.

Aktiviteten i Markedsutvalget har vært større enn først antatt. Ut fra den posisjonen reinkjøttet har hatt i markedet, har dette vært nødvendig. Aktiviteten har vært større både for medlemmene og for sekretariatet. Statens forhandlingsutvalg legger til grunn at på bakgrunn av behovet for økt omsetning av reinsdyrkjøtt, kreves det fortsatt et stort aktivitetsnivå fra Markedsutvalgets medlemmer og fra sekretariatet. Statens forhandlingsutvalg foreslår derfor at Markedsutvalget gis mulighet til å omdisponere inntil 100.000 kroner i budsjettet for 2013 for å kompensere ekstra arbeidsbelastning og økt reiseaktivitet. I tillegg foreslås det at ytterligere 100.000 kroner omdisponeres for å legge til rette for at sekretariatet gis mulighet til å følge opp de oppgaver som blir besluttet gjennomført av utvalget

6.4.10 Reintransport/pramming

Avtalepartene ble ved Reindrifftsavtaleforhandlingene for 2010/2011 enige om at pramming av rein fremdeles skal administreres av staten ved Reindrifftsforvaltningen, og at kostnadene ved prammingen skal dekkes over Reindrifftsavtalen. Imidlertid ønsker Statens forhandlingsutvalg å påpeke at reindrifftsutøverne er selvstendig næringsdrivende, og at kostnadene ved pramming av rein i utgangspunktet burde vært belastet den enkelte utøver. På denne bakgrunn bør pramming av rein på sikt fases ut av reindrifftsavtalen.

Reindrifftsforvaltningen har prolongert avtalen med Seaworks for to nye år.

Statens forhandlingsutvalg foreslår en videreføring av gjeldene avtale en bevilgning på 5,3 mill kroner for Reindrifftsavtalen 2013/2014. Dette er tilsvarende bevilgning som i Reindrifftsoppgjøret 2012/2013.

6.4.11 Protect Sapmi

Statens forhandlingsutvalg viser til at formålet med protect-prosjektet er å starte en uavhengig og ideell organisasjon/stiftelse som skal ha til formål *«å bidra med kompetansehevede innsats for tradisjonelle samiske næringer og samiske land- og ressursrettigheter der arbeidet rettes mot arealinngrep og endret utmarksbruk som påvirker samiske bruksområder og naturressurser, samt arbeide for økt forståelse i samfunnet for grunnlaget for et bærekraftig samisk samfunn.»*

Sametinget i Norge og Svenska Samernas Riksförbund er aktørene i dag. I tillegg har det vært jobbet med å få svenske og norske myndigheter, samt det svenske Sametinget

som aktør. Svenske myndigheter har valgt ikke å støtte prosjektet. Videre har vi forstått det slik at det svenske Sametinget ikke har midler til å gå inn i med midler til stiftelsen.

Ved fjorårets forhandlinger ble det reist en rekke spørsmål knyttet til denne stiftelsen. Få av disse spørsmålene er besvart.

Fremdeles fremstilles behovet for denne stiftelsen uten å nevne hvordan reindriftsforvaltningen og statens styringsorganer på reindriftsområdet jobber for å sikre reindriftens arealer. Videre tas det utgangspunkt i svensk regelverk når behovet for stiftelsen presenteres. Det påpekes at regelverket rundt arealforvaltning i de to landene er noe ulikt.

For øvrig har statens forhandlingsutvalg fortsatt følgende spørsmål:

- Hvilken myndighet har stiftelsen til å forhandle frem avtaler som kan innebære bortfall av rettigheter?
- Hvordan sikre at stiftelsen ivaretar samtlige av de reindriftsinteressene som direkte blir berørt av tiltaket, og de følgekonskvensene som blir ved realisering av tiltaket?
- Behov for en rolleavklaring mellom stiftelsen og de forvaltningsorganer og styringsorganer som har som oppgave å ivareta reindriftens interesser i dag, og som har kompetanse gjennom lov og forskrift til å følge opp dette ansvaret?
- Hvordan sikre samhandling mellom stiftelsen og forvaltnings- og styringsorganer på reindriftsområdet?
- Hvordan sikre innsyn i de avtaler som blir inngått mellom utbygger og rettighetshavere?
- Gjennom stiftelsens arbeid vil stiftelsen på sikt opparbeide seg en betydelig kunnskapsbase og arkiv. Det kan reises spørsmål til eierskapet og tilgjengeligheten til denne kunnskapsbasen og arkivet.

På bakgrunn av de nevnte forhold, ønsker Statens forhandlingsutvalg å få svar på ovennevnte spørsmål før man tar endelig stilling til delfinansiering av prosjektet.

6.4.12 Reindriftens hverdag

Prosjektet «Reindriftens hverdag» ble av avtalepartene prioritert med 300 000 kroner ved siste års forhandlinger under forutsetning av forutgående ordinær behandling i RUF. I opprinnelig søknad hadde prosjektet en kostnadsramme på 9,3 mill. kroner hvorav 7 mill. kroner var budsjettert dekket via RUF. Det ble søkt RUF om 1,1 mill. kroner i 2012, 2,5 mill. kroner i 2013 og 2,1 mill. kroner i 2014, - til sammen 5,7 mill. kroner som representerte 75 % av prosjektets totalbudsjett. Etter ordinær vurdering av Forskningsrådet som påviste metodemangler og høye kostnader, gjennomførte forvaltningen en nærmere dialog med prosjekteier der prosjektet ble gjenstand for klare forbedringer, avklaringer og budsjettreduksjoner. Prosjektet ble i behandling i RUF-styret i november 2012, tildelt de «avsatte» 300 000 kroner.

I revidert totalbudsjett er total kostnadsramme satt til 7,3 mill. kroner. Kostnadene er fordelt med 232 000 kroner i 2012, 2,7 mill. kroner i 2013, 2,25 mill. kroner i 2014 og 2,1 mill. kroner i 2015. Med fortsatt forventet finansiering via RUF på 75 % innebærer det bevilgninger fra RUF på ca 5,5 mill. kroner til og med 2015. Søker har således lagt til grunn en årlig finansiering via RUF på om lag 2 mill. kroner. Ut fra tidligere erfaring fra tildeling av forskningsmidler vil en bevilgning på 2,0 mill. kroner årlig være uvanlig høyt. Samtidig har NRL i sitt krav krevd en avsetning på 1,0 mill. kroner. Statens forhandlingsutvalg viser til at det her ligger til rette for en underdekning. Før man tar stilling til kravet, ønsker Statens forhandlingsutvalg en nærmere redegjørelse for hvordan denne underdekningen er tenkt finansiert.

6.4.13 Lærings- og omsorgsbaserte tjenester.

I forbindelse med forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2012/2013 ble avtalepartene enige om å etablere en ordning for lærings- og omsorgsbaserte tjenester i reindriften. Det ble satt av 350.000 kroner til utvikling av ordningen.

Arbeidsgruppen har foreslått at det etableres et pilotprosjekt for å utvikle og prøve ut omsorgs- og læringsbaserte tjenester i reindriften. Det foreslås at pilotprosjektet finansieres av de 350.000 kronene som ble satt av i Reindrifftsavtalen 2012/2013.

På samme måte som NRL, slutter Statens forhandlingsutvalg seg til forslaget fra arbeidsgruppen om at det igangsettes et pilotprosjekt innenfor en kostnadsramme på 350.000 kroner, og at arbeidsgruppen får ansvaret for etablering og oppfølging av pilotprosjektene. Pilotprosjektene skal være slutført med ferdig rapport innen 1. oktober 2013.

6.4.14 Andre ordninger som sorterer under RUF

Statens forhandlingsutvalg legger til grunn at RUFs styre skal utøve sin myndighet med utgangspunkt i bevilgningsrammen, og at styret selv legger opp til en plan for disponering av ikke øremerkede midler som kan understøtte målsettingene for reindriftpolitikken. Statens forhandlingsutvalg vil påpeke at så fremt ikke annet er bestemt av avtalepartene, skal frigjøring av tidligere gitte bevilgninger over fondet inngå som en styrking av fondets egenkapital.

Utover de ordningene som er omtalt ovenfor, legger Statens forhandlingsutvalg til grunn at det ikke gjennomføres endringer i de øvrige ordningene som i dag sorterer under Reindriften utviklingsfond.

6.5 Kostnadssenkende og direkte tilskudd

6.5.1 Økonomisk ramme

Statens forhandlingsutvalg ser det som viktig å videreføre stimuleringen til reell markedsrettet produksjon og verdiskaping, og på den måten legge til rette for de reindriftsutøverne som har reindrift som hovednæring.

Med bakgrunn i behovet for økt slakting og omsetning kommende slaktesesong, ønsker Statens forhandlingsutvalg å foreta en omprioritering av de direkte tilskuddene og prioritere de produksjonsrettede tilskuddene.

Statens forhandlingsutvalg foreslår en bevilgning på 62,1 mill. kroner til kostnadssenkende og direkte tilskudd for Reindrifftsavtalen 2013/2014. Dette er en reduksjon på 0,3 mill. kroner i forhold til gjeldende avtale.

6.5.2 Distriktstilskudd

Distriktstilskuddet skal bidra til å gi distriktene og tamreinlagene økonomisk grunnlag for å ivareta sitt ansvar og sine oppgaver med utvikling av reindrifften i en bærekraftig retning. Dette innebærer bl.a. å få et reintall i balanse med beitegrunnet, sikring av reindrifftsarealer, økt lønnsomhet, samt å legge til rette for en kriseberedskap.

Foruten krav om at distriktene oversender revisorgodkjent regnskap innen gitt frist, foreslår Statens forhandlingsutvalg å videreføre gjeldende regelverk. Videre videreføres gjeldende satser foruten tilskuddet til distrikt 16 i Øst-Finnmark reinbeiteområde. For dette distriktet øker tilskuddet per siidaandel til 18.300 kroner.

Det foreslås en bevilgning på 10,3 mill. kroner til distriktstilskudd for Reindrifftsavtalen 2013/2014. Dette er en økning på 0,4 mill. kroner i forhold til Reindrifftsavtalen 2012/2013.

6.5.3 Generelle vilkår for tilskudd til siidaandeler og tamreinlag

Statens forhandlingsutvalg legger til grunn at i de distrikter hvor reintallet i siidaen er for høyt i forhold til det som er fastsatt, vil det skje en reintallsreduksjon i henhold til reindrifftsloven § 60 tredje ledd.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre gjeldende regelverk med bortfall av tilskudd dersom siidaandelene ikke har redusert i samsvar med fastsatt reduksjon av Reindrifftsstyret.

For å stimulere til at reintallet i det vesentligste eies av andelsinnehaveren og hennes/hans ektefelle og barn, foreslår Statens forhandlingsutvalg at det gjennomføres en avkorting i de kostnadssenkende og direkte tilskuddene hvor reintallet til siidaandelsinnehaveren og hans/hennes ektefelle og barn utgjør mindre enn 85 pst av reintallet i vårflokk.

Med bakgrunn i at deler av Troms, Nordland og Nord-Trøndelag fortsatt har lav produksjon, videreføres kravet om at de siidaandelene som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, er det tilstrekkelig at den avgiftspliktige næringsinntekten er på minimum 30.000 kroner eksklusiv merverdiavgift.

6.5.4 Driftstilskudd

For å kunne styrke de produksjonsrettede tilskuddene foreslår Statens forhandlingsutvalg å avvikle det ordinære driftstilskuddet.

Etableringstilskuddet foreslås videreført med gjeldende regelverk. Når det gjelder satsene, foreslås det at satsen for første år etter overdragelse settes til 80.000 kroner, deretter settes satsen til 65.000 de to påfølgende år.

Særskilt tilskudd hvor kvinner står som eneste leder eller leder av siidaandelen er under 30 år per januar 2014, videreføres med 25.000 kroner.

Det foreslås en bevilgning på 4,0 mill. kroner til driftstilskuddsordningen for Reindrifftsavtalen 2013/2014. Dette er tilsvarende bevilgning som Reindrifftsavtalen 2012/2013.

6.5.5 Ektefellestilskudd

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre ordningen med ektefellestilskudd med dagens regelverk og satser.

Det foreslås en bevilgning på 2,5 mill. kroner til ektefellestilskuddsordningen for Reindrifftsavtalen 2013/2014. Dette er en reduksjon på 0,5 mill. kroner i forhold til Reindrifftsavtalen 2012/2013.

6.5.6 Produksjonspremie

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre ordningen med produksjonspremie, men foreslår å endre dagens regelverk og satser.

For å få stimulere til økt slakting og omsetning av reinsdyrkjøtt settes beregningsprosenten fra 26 % til 30% av avgiftspliktig salg av kjøtt og andre avgiftspliktige næringsinntekter fra rein. Dette er i samsvar med NRLs krav.

Det foreslås en bevilgning på 28,0 mill. kroner til produksjonspremieordningen for Reindrifftsavtalen 2013/2014. Dette er en økning på 7,0 mill. kroner i forhold til Reindrifftsoppjøret 2012/2013.

6.5.7 Kalveslaktetilskudd

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre ordningen med kalveslaktetilskudd med dagens satser og regelverk.

Det foreslås en bevilgning på 15,4 mill. kroner til kalveslaktetilskuddsordningen for Reindrifftsavtalen 2013/2014. Dette er tilsvarende bevilgning som for Reindrifftsavtalen 2012/2013.

6.5.8 Frakttilskudd

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre gjeldende regelverk og satser.

Det poengteres at det er godkjente slakterier som kan søke om og få utbetalt tilskudd til frakt av slakteskrotter fra slakteanlegg til fryse-/nedskjæringsanlegg.

Det foreslås en bevilgning på 1,9 mill. kroner til frakttilskudd for Reindrifftsavtalen 2013/2014. Dette er tilsvarende bevilgning som for Reindrifftsavtalen 2012/2013.

6.6 Velferdsordninger

Det avsettes 1,0 mill kroner til ordningen med tidligpensjon. Satsene foreslås å være i samsvar med tidligpensjonsordningen for jordbruket. Dette innebærer at for enbrukerpensjon settes satsen til 100.000 kroner per år, mens satsen for tobrukerpensjon foreslås til 160.000 kroner per år.

Reintallsgruppen viste til at førtidspensjonsordningen er lite benyttet. Som et tiltak i arbeidet med å tilpasse reintallet, anbefaler arbeidsgruppen at ordningen justeres slik at den blir mer attraktiv ved at aldersgrensen bl.a. senkes til 57 år. Statens forhandlingsutvalg slutter seg til dette, og foreslår at aldersgrensen for å søke om tidligpensjon settes ned fra 62 år til 57 år. Videre åpnes det for at det kan gis tidligpensjon for det tidsrommet hvor det ytes avtalefestet pensjon.

Det foreslås en avsetning på 1,0 mill kroner til ordningen med avløsning ved svangerskap og fødsel. Tilskuddet skal bidra til å styrke stillingen til reindrifftskvinnene. Tilskudd for leid hjelp ved svangerskap og fødsel forvaltes av Reindrifftsforvaltningen. Gjeldende satser videreføres.

Bevilgningen til sykepengeordningen foreslås videreført med 0,6 mill. kroner. Den kollektive innbetalingen over reindrifftsavtalen til sykepengeordningen dekker tilleggspremien for økte sykepenger - fra 65 pst. til 100 pst. av inntektsgrunnlaget for sykdom utover 16 dager. Fødselspenger dekkes også med 100 pst. av inntektsgrunnlaget. Bevilgningen beregnes ut fra samlet næringsinntekt for de reineiere som inngår i ordningen. Midlene overføres sentralt til Folketrygden.

Det foreslås en bevilgning på 2,6 mill. kroner til velferdsordninger for Reindrifftsavtalen 2013/2014. Dette er en økning på 0,7 mill. kroner i forhold til Reindrifftsavtalen 2012/2013.

6.7 Organisasjonstilskudd

NRL har krevd en økning av organisasjonstilskuddet med 0,7 mill. kroner for å møte utfordringene i reindrifften. Statens forhandlingsutvalg vil påpeke det særskilte med at NRLs drift i all hovedsak blir finansiert over statsbudsjettet. Innenfor en uendret budsjetttramme foreslår Statens forhandlingsutvalg å opprettholde organisasjonstilskuddet med 6,1 mill. kroner, herunder 200.000 kroner til HMS tiltak i

reindriften. I forbindelse med HMS-arbeidet forutsettes det som før en egenandel på 10 pst fra brukere av tjenesten.

Statens forhandlingsutvalg presiserer at tilskuddet utbetales kvartalsvis på grunnlag av oversendt årsrapport og revisorgodkjent regnskap for siste driftsår, samt budsjett og planer for 2014. Kontingentinntekter og eventuelle tilskudd/refusjoner/inntekter fra andre offentlige institusjoner skal spesifiseres både i regnskap og budsjett.

6.8 Fordeling av tilbudets ramme

Fordeling av tilbudets ramme på de ulike postene (mill kroner):

Post	Benevnelse	Reindrifftsavtalen 2012/2013	Forslag til avtalen for 2013/2014	Differanse 2012/2013 og 2013/2014
51	Reindrifftsens utviklingsfond	34,1	35,2	1,1
72	Organisasjonstilskudd	6,1	6,1	-
75	Direkte tilskudd	62,4	62,1	-0,3
79	Velferdsordninger	1,9	2,6	0,7
	Sum	104,5	106,0	1,5

Spesifikasjon av post 51: Utviklings- og investeringstiltak (mill kroner):

Formål	Avtalen 2012/2013, tildelingsramme	Avtalen 2013/2014, tildelingsramme
Kvinnerettede tiltak	1,00	-
Forskning og utvikling	-	-
SNT	2,00	2,00
Konfliktforebyggende tiltak	1,45	1,45
Reinprogrammet	8,00	8,20
Fagbrevordningen	2,00	2,00
Markedstiltak	4,10	5,00
Pramming	5,30	5,30
Lærings- og omsorgsbaserte tjenester	0,35	-
Til disposisjon for RUF's styre	9,90	11,25
Sum	34,10	35,20

Spesifikasjon av post 75: Kostnadssenkende og direkte tilskudd (mill kroner):

Benevnelse	Avtalen 2012/2013	Avtalen 2013/2014
Distriktstilskudd	9,9	10,3
Produksjonspremie	23,0	28,0
Kalveslaktilskudd	15,4	15,4
Driftstilskudd	9,2	-
Ekstraordinært driftstilskudd	-	4,0
Ektefellestilskudd	3,0	2,5
Fraktilskudd	1,9	1,9
Sum	62,4	62,1

7. FORHOLD UTENFOR RAMMEN FOR REINDRIFTSAVTALEFORHANDLINGENE

7.1 Utarbeidelse av kriterier for økonomisk og kulturell bærekraft

Statens forhandlingsutvalg viser til Meld St 9 (2011-2012) hvor departementet påpeker behovet for en nærmere gjennomgang av innholdet i målsettingen om både kulturell og økonomisk bærekraft. Et slikt arbeid må gjøres innenfor rammene av målet om økologisk bærekraft, og næringsperspektivet og et bredt kunnskapsgrunnlag må stå sentralt. Det tas sikte på å gjennomføre dette arbeidet i løpet av 2013.

7.2 Eus forordning 853/2004

I reindriften har det vært mulig å selge reinkjøtt direkte til forbruker fra primærproduksjonssted eller slakteplass i et reindriftdistrikt uten at dette er blitt kontrollert av veterinærmyndigheter. Virksomheten har vært begrenset til et maksimum på 10 reinsdyr per siida per år.

Det har vært mulig kun å selge kjøttet lokalt i reindriftsområdet, ikke i andre deler av Norge eller til andre EØS land.

Ved innføring av hygienepakken er det i utgangspunktet ikke anledning til å slakte 10 rein for privat salg.

Landbruks- og matdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet jobber sammen med sikte på å få på plass et unntak fra EUs hygiene- og kontrollregelverk for slakting av små mengder rein uten kjøttkontroll for omsetning direkte til forbruker. Departementene tok initiativ overfor Kommisjonen i 2009 og notifiserte et forskriftsutkast som la opp til et unntak for inntil 10 rein per siida-enhet per reindriftsår, men fikk da en foreløpig negativ tilbakemelding fra Kommisjonen. I ettertid har departementene vært i kontakt med finske myndigheter og fått mer informasjon om det finske unntaket, som ser ut til å være ganske likt det vi ønsker å oppnå i Norge. På denne bakgrunn vil departementene i løpet av vinteren ta et nytt initiativ overfor Kommisjonen med sikte på å få på plass et tilsvarende norsk unntak.

7.3 Utenlandsk bearbeiding

Høsten 2011 og 2012 ble det etter anmodning fra NRL opprettet en særskilt kvote for utenlands bearbeiding av kjøtt fra Øst- og Vest- Finnmark reinbeiteområder. Ordningen ble etablert med bakgrunn i at slakterier for reinkjøtt i enkelte perioder har manglende kapasitet for slakting. NRL anmoder i sitt krav om at det må åpnes for at ordningen blir gjeldene også i de øvrige reinbeiteområdene. Statens forhandlingsutvalg påpeker at utenlands bearbeiding ikke er et forhandlingstema. En eventuell ny kvote høsten 2013 vil måtte vurderes ut i fra den da gjeldende situasjon.

7.4 Rovvilt

NRL har reist en rekke problemstillinger knyttet til roviltforvaltningen. Statens forhandlingsdelegasjon legger opp til en orientering fra MD om de problemstillingene som er reist.